

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 6036-10-08

בפני כב' השופטת אספרנצה אלון

החסוי פלוני

המבקשים/האפוטרופסים 1. אבי החסוי
2. אחות החסוי
ע"י ב"כ עוה"ד ריאד אבו פול

נגד

המשיב היועץ המשפטי לממשלה
ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז חיפה- אזרחי

פסק דין

1
2 האפוטרופוסים על גופו ורכושו של החסוי, ביקשו כי בית המשפט יורה לבית החולים להמשיך ולבצע
3 טיפולי פוריות בחסוי ובפרט, לאשר לבית החולים לנתח את החסוי לצורך הוצאת זרע.
4
5 החסוי, הנו כבן 32, נשוי ללא ילדים; בהיותו בן 18 איבד את אחיו בתאונת דרכים, מאז חלה
6 התדרדרות במצבו הנפשי והוא אובחן כלוקה בסכיזופרניה פרנואידיית. לאורך השנים מטופל החסוי
7 תרופתית ונמצא במעקב במרפאה לבריאות הנפש. אביו ואחותו מונו אפוטרופוסים על גופו ורכושו
8 (להלן: "המבקשים ו/או האפוטרופוסים").
9
10 בשנת 2006 נישא החסוי לרעייתו. לשניהם אלו נישואים ראשונים. שנתיים לאחר נישואיהם החלו
11 בני הזוג לעבור טיפולי פוריות. טיפולי הפוריות עד כה לא צלחו והחסוי נדרש לעבור ניתוח להוצאת
12 זרע. נוכח מוגבלותו, ובהתאם להמלצות הוועדה הציבורית לבחינת נושא הפרייון וההולדה (להלן:
13 "וועדת מור-יוסף"), מתנה בית החולים את ביצוע הניתוח בקבלת צו בית משפט.
14
15 האפוטרופוסים, באמצעות בא כוחם- עו"ד ריאד אבו פול, עתרו לבית המשפט בבקשה למתן הוראות
16 כי בית המשפט יורה לבית החולים להמשיך בטיפול הפוריות ולהתיר ניתוח החסוי. בבקשתם,
17 פירטו המבקשים את טיפולי הפוריות שמקבלים החסוי ורעייתו מזה כ- 6 שנים, את התמיכה
18 המשפחתית האינטנסיבית וההדוקה שזוכה החסוי לקבל ממשפחתו, ובמיוחד מאביו, את התרשמות
19 עו"ס בית החולים ואת התיעוד הרפואי העדכני והשוטף אודות מצבו הנפשי של החסוי. לטענתם,
20 הזוג- החסוי ורעייתו- עומדים בתנאים המומלצים על ידי וועדה מור-יוסף ומכאן, שאין כל מניעה
21 לאפשר את המשך טיפולי הפוריות ולבצע הניתוח הנדרש לשם כך.
22
23 ב"כ היועמ"ש, באמצעות עו"ד הגב' תמר בראל, טענה כי ניתוח להוצאת זרע אינה פעולה הנדרשת
24 להצלת חיים. טיפולי פוריות, מטבעם, אינם מסתכמים בפעולה הרפואית עצמה, אלא משמעותם
25 הבאת ילדים לעולם, היינו- השלכותיהם משמעותיות מאוד, מעבר לפעולה הרפואית עצמה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 6036-10-08

1 מטעמים אלו סבורה ב"כ היועמ"ש כי אין די בהסכמת האפוטרופוסים לביצוע הטיפולים/הניתוח
2 ויש ליישם את המלצות וועדת מור-יוסף.

3 ב"כ היועמ"ש ביקשה כי בית המשפט יעשה שימוש בסמכותו על פי סעיפים 44 לחוק הכשרות
4 המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962 (להלן: "החוק") ולהוראות סעיף 68(א) לחוק ויורה על
5 הזמנת תסקיר עו"ס לסדרי דין על מנת שבית המשפט יבחן האם החסוי מסוגל לתת הסכמה מדעת
6 לטיפולי הפוריות וככל שתשובה לשאלה זו הנה חיובית- האם רעיית החסוי תהיה מסוגלת לטפל
7 בילד, תוך קבלת עזרה במידת הצורך, וזאת מטעמים של טובת הקטין שיוולד.

8
9 לבית המשפט הוגשו שני תסקירים מהמחלקה לשירותים חברתיים. התסקיר הראשון מתאר את בני
10 משפחת החסוי, את נכונותם לעזור בגידול הילד לכשייוולד, את הקשר האינטנסיבי של האב, עם בנו
11 החסוי, את חיי המשפחה היציבים של החסוי ורעייתו ואת רצונם להפוך להורים. בפרק הסיכום
12 וההמלצות בתסקיר הראשון התרשמה פקידת הסעד כי החסוי מסוגל לתת הסכמה מדעת לביצוע
13 טיפולי פוריות, ואשתו, מסוגלת לטפל בילד לכשייוולד, תוך קבלת עזרה במידת הצורך.

14
15 התסקיר השני הנו תסקיר משלים שנערך לאחר שהתכנסה וועדת תסקירים בעניינו של החסוי.
16 בוועדה השתתפו האפוטרופוסים, החסוי ורעייתו, עו"ס מחוזי לסדרי דין, יו"ר וועדת תכנון טיפול
17 ועו"ס לסדרי דין שערכה את התסקיר.

18
19 בתסקיר המשלים נכתב כדלקמן: -

20 " זוגתו של החסוי, הינה אישה עצמאית, עובדת כמטפלת בקשישה בעבודה
21 חלקית, עקרת בית שמנהלת את משק ביתה באופן עצמאי ואחראי, המשפחה
22 המורחבת של בעלה, סומכים עליה ועל היכולות שלה ומרוצים מכך שהיא דואגת
23 לחסוי.

24 החסוי, מצד שני לקח אחריות על חלק מהסידורים, כמו להגיע לדואר לדאוג
25 לרישוי המכונית של אשתו, ביצוע קניות למשפחתו. החסוי מתמצא כמה כסף יש
26 לו ואיך להשתמש בכסף...

27 קיים שיח טוב בין בני הזוג ותקשורת טובה. הם מחלקים ביניהם את המטלות
28 במשפחה. שני בני הזוג מדווחים שהם משלימים אחד את השני, והם מרוצים מחיי
29 הזוגיות שלהם.

30 ...

31 כאשר נשאלו בני הזוג לגבי הטיפול הנדרש, הם ידעו לתת הסבר מפורט לגבי
32 הבעיה הרפואית של החסוי, כמו כן הסבר לגבי ההתערבות הרפואית הנדרשת.
33 החסוי הסביר שאם הרופאים יצליחו לשאוב כמות טובה של זרע, הם יבצעו הפריה
34 לאשתו, תהליך זה אם יצליח אז אשתו תכנס להריון ויוכלו לזכות בתינוק. הם
35 מחכים לרגע הזה שבו הרופאים יבשרו להם שהם מצפים לילד, שני בני הזוג
36 יודעים שתהליך זה לא קל, כמו כן הם יודעים שלא קל לגדל תינוק, אך הם
37 מאמינים שיצליחו כמו כן הם יזכו בעזרתם של המשפחות המורחבות שלהם.

38
39 **סיכום:** החסוי ורעייתו הינם זוג שזוכים לתמיכה, ליווי והדרכה מהאפוטרופוסים-
40 אבי החסוי ואחותו, והם משמעותיים בהתנהלות החסוי.
41 תמיכתם מתבטאת בפיקוח וליווי לחסוי, נותנים לחסוי עצמאות אך נמצאים
42 סביבם כמלווים ומפקחים ותומכים. לכן אנו מעריכים שהאפוטרופוסים ימשיכו
43 להיות משענת תומכת לזוג ומלווה במצב שיהיה להם ילדים.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 6036-10-08

1 האישה היא אישה חיובית, משתפת פעולה עם הוריו של החסוי, דואגת ומטפלת
2 בבעלה בצורה טובה. אנו מעריכים שלאשת החסוי יש את היכולת והמיומנות
3 הבסיסית בטיפול בתינוק העתידי.
4 לפי הדו"ח מהמרכז לבריאות הנפש, החסוי מבין את הצורך ותהליך הטיפול
5 שהוצע עבורו ומסוגל להביע את דעתו בקשר לעניין.
6 ההתרשמות שלנו שהחסוי יודיע מה שהוא הולך לעבור בניתוח, נתן הסבר לתהליך
7 לתוצאות ויודע שתהליך הזה יאפשר לו לזכות בילד, מדמין חולם וחושב על טיפול
8 בילד."
9

10 בדיון שהתקיים בפני נכחו החסוי, רעייתו, האפוטרופוסים ובאי כוחם- עו"ד אבו פול, בא כוח
11 היועמ"ש- עו"ד תמר בראל, עו"ס לסדרי דין שערכה התסקירים ומתורגמנית.
12

13 בדיון התרשמתי באופן ישיר מהחסוי, אשר דיבר לביהמ"ש והשמיע את הדברים הבאים :-

14 "אני בן 33, הדיון היום התקיים לפוריות ולזרע. אני מקווה שיהיה לי בן או בת,
15 אני מקווה לנסוע איתם לאיזה מקום, להרגיש שאני טבעי בחיים, לטייל איתם,
16 לגדל אותם. אני מבין שאולי אצטרך לעשות ניתוח בביה"ח. אני בקשר עם אבא
17 ואמא שלי."
18

19 אשתו, באמצעות המתורגמנית, השמיעה את הדברים הבאים :-

20 "אני לא מבינה עברית, אני נשואה לבעלי 8 שנים, ואני בת 36. הדיון מתקיים היום
21 כדי שאני אוכל ללדת. אני עובדת כמטפלת לקשישים, אני עובדת שעתים ביום.
22 אני מבינה שכשאלד, רוב הטיפול יהיה מוטל עלי. אני יכולה לטפל בילד, אין שום
23 בעיה, אני יכולה לטפל בילד שלי כמו כל אמא, שחובתה לגדל את הילד שלה. אני
24 רוצה ואני מאחלת ומקווה שיהיה לי ילד, כמו לשאר האנשים. אני מבינה שאולי
25 אצטרך לעשות ניתוחים על מנת ללדת."
26

27 בדיון, חזר כל אחד מהפרקליטים המלומדים, על טענותיו :-

28 ב"כ המבקשים, עו"ד ריאד אבו פול, ביקש שבית המשפט ייעתר לבקשה. מדובר בבני זוג צעירים
29 החפצים בילדים ובהמשכיות. לחסוי משפחה תומכת ומסורה, והחסוי הביע את דעתו ואת רצונו
30 לעבור את הטיפול, לו הוא מייחל. עו"ד אבו פול הדגיש כי לחסוי ולרעייתו תא משפחה יציב ושניהם
31 חפצים ומייחלים לילד ולפיכך, וברוח הפסיקה- פסק דין נחמני- יש להיעתר לבקשה.
32

33 ב"כ המשיב, נציגת היועמ"ש, עוה"ד גב' תמר בראל, חזרה וטענה כי יש לאמץ את המלצות וועדת
34 מור-יוסף, היינו, ככל שבית המשפט יתרשם כי התקיימו שני התנאים הנדרשים לביצוע הניתוח,
35 קרי- החסוי מסוגל לתת הסכמתו מדעת לטיפול הפוריות ולביצוע הניתוח ואשתו תהא מסוגלת
36 לטפל בילד שיוולד- משאיר ב"כ היועמ"ש, את שיקול הדעת, לבית המשפט.
37

הכרעה

39 "הזכות להורות היא ביסוד כל היסודות, בתשתית כל התשתיות, היא קיומו של
40 המין האנושי, היא שאיפתו של האדם..."
41 דברי השופט חשין בבג"ץ 2458/01 משפחה חדשה נ' הוועדה לאישור הסכמים
42 לנשיאת עוברים, פ"ד נז(1), 419, 447 (2002) (להלן: "עניין משפחה חדשה").
43

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 6036-10-08

1 הזכות להורות הוכרה במשפט הישראלי כזכות יסוד – ר' ע"א 488/77 פלוני נ' היועץ המשפטי
2 לממשלה, פ"ד לב(3), 421 (1987); ע"א 451/88 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(1) 337, 330 (1990);
3 בג"ץ 243/88 קונסלוס נ' תורג'מן, פ"ד מה(2), 626, 640-639 (1991); ע"א 5587/93 נחמני נ' נחמני,
4 פ"ד מט(1) 485 (1995); דנ"א 2401/95 נחמני נ' נחמני, פ"ד נ(4) 661, 701 (1996); בע"מ 377/05
5 פלונית ופלוני ההורים המיועדים לאימוץ הקטין נ' ההורים הביולוגיים, תק-על05(2), 617 (2005).

6
7 הזכות להורות נתפסת כזכות טבעית, המגשימה ומבטאת את הצורך בהמשכיות, זכות חשובה
8 לכבוד האדם, למימוש האישי והגשמה עצמית. הזכות להורות הוכרה כזכות יסוד גם במשפט
9 הבינלאומי- סעיף טז להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם, 1948 (לסקירה מלאה ראה-
10 שולמית אלמוג ואריאל בנדור "חופש הרבייה כזכות יסוד" הריון מסוג אחר: עיון רב תחומי בהפריה
11 חוץ גופית, 117 (שולמית אלמוג ואבינועם בן זאב עורכים, 1996).

12
13 המלומד, ד"ר צבי טריגר (במאמרו- רשיון הורות, מתוך זכויות הילד והמשפט הישראלי, 389, 400
14 בעריכת תמר מורג, 2010), גורס כי באופן מסורתי הזכות להורות נתפסת כטבעית עד כדי כך שאין
15 מתעוררת כל שאלה בנוגע אליה. רק כאשר בני זוג נדרשים להתערבות רפואית חיצונית נחשפים בני
16 הזוג לבחינה פולשנית ומדוקדקת מצד המדינה. אי הפריון, לדעת המחבר, מבטל את הזכות
17 לפרטיות ובכך, למעשה, רישיון ההורות הוא דרישה שאכיפתה נעשית באופן סלקטיבי, תוך שימוש
18 באמת המידה של הפריון.

19 העובדה שרישיון ההורות מונהג רק לגבי חלק מן ההורים מעידה על הממד האידיאולוגי שמאחורי
20 הזכות להורות ועל נכונותה של המדינה לפגוע בה, בנסיבות מסוימות. בדיקה מראש של הכשירות
21 במטרה למנוע נזק שעלול להיגרם, מופעלת סלקטיבית, לדעת המחבר, ומפלה בין בני זוג פוריים לבין
22 בני זוג שאינם פוריים, ללא קשר באשר לכושרם של בני זוג להיות הורים, שהרי הכושר להיות הורה
23 אינו נבחן כלפי הורים קשישים, אסירים, הורים מתעללים ו/או הורים חד הוריים. "לגבי הורות
24 שאינה מושגת בדרך הטבע עשויה להתעורר בכל חריפותה שאלת הזכות להורות..." (ר' פנחס שיפמן
25 "על המשפחה החדשה: קווי פתיחה לדין" עיוני משפט כח, 643, 645 (2005)). באשר לשאלת
26 השוויון בין משפחה 'רגילה' אל מול משפחה 'חריגה' – ראה בהרחבה טריגר, עמ' 416-422.

27
28 בעניינינו- החסוי ורעייתו, נשואים זה לזו כ- 8 שנים ובמהלך 6 השנים האחרונות הם כמהים לילד
29 משותף. ניסיונות טיפולי הפוריות, עד כה, לא צלחו. משניהם התרשמת כי הם מנהלים תא זוגי יציב
30 ומתמשך. התרשמת כי לחסוי משפחה תומכת ויציבה, אשר יש בכוחה לסייע לחסוי ורעייתו ולשמש
31 להם משענת איתנה.

32 התרשמת כי החסוי נתן הסכמתו מדעת לביצוע הניתוח ולהמשך טיפולי הפוריות. התרשמת כי
33 רעייתו תהיה מסוגלת לטפל בילד. באשר לטובת היילוד- כאמור, התרשמת מכמיהת ההורים לילד,
34 מרצונם הכן, הנחרץ והמתמשך להביאו לעולם- כל אלו ועוד יעניקו לקטין מצע רגשי ונפשי איתן
35 ויבטיחו את טובתו. אני בדעה כי לילוד תסופק טובתו מן הבחינה הנפשית והרגשית, שכן הוריו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 6036-10-08

1 נלחמו על בואו לעולם. גידולו ושהותו בבית הוריו רצויים ומבוקשים הם בתום לב. די בכך, לטעמי,
2 כדי לקבוע כי טובת הילוד מוגנת ומסופקת.

3
4 "בדרך כלל אין לך נכס היקר לאדם יותר מן הקשר הנפשי בין הורים ולדם הטבעי,
5 שבו הם רואים את פרי אהבתם עצמם ובשרם, ואת דור ההמשך הנושא בחובו את
6 מטענם התורשתי" (ע"א 488/77 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לב(3),
7 421, 701 (1987))

8
9 אשר על כן, אני נעתרת לבקשה ומורה לבית החולים להמשיך ולבצע טיפולי פוריות, בין היתר,
10 באמצעות ניתוח להוצאת זרע ו/או כל ניתוח אחר בחסוי, בהתאם לשיקול דעתם המקצועי.

11
12 מי ייתן משאלת החסוי ורעייתו להביא ילד לעולם תתרחש בעת הקרובה.

13 "ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית, א'
14 כח[א])

המזכירות תמציא בדחיפות פסק הדין והפסיקתא לצדדים.

15
16
17
18 פסק הדין הותר לפרסום היום, כ"ו טבת תשע"ד, 29 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים ולאחר שעבר
19 תיקוני עריכה והושמטו בו פרטים מזהים.

אספרנצה אלון, שופטת

20
21